

Termíny:

tr: şimdiki zaman, -yor zaman

cs: přítomný čas

en: present tense, present continuous, progressive

biblio:

Ketrez 2012, 87-90

Kučera 2014, 139-142

1. Přítomný čas

Slovesný přítomný čas vyjadřujeme v turečtině pomocí přípony -yor, za kterou poté klademe osobní příponu. Před příponou -yor se vždy objevuje vysoká samohláska (podle vokální harmonie).

P1 *gelmek* „přijít“ *geliyor* „přichází“ *Annem işten geç geliyor.* „Mamka chodí pozdě z práce.“

P2 *kalkmak* „vstávat“ *kalkıyor* „vstává“ *Sabah saat yedide kalkıyorum.* Ráno vstávám v sedm hodin.

P3 *oturmak* „sedět“ *oturuyor* „sedí“ *dönmek* „točit se“ *dönüyor* „točí se“

V případě, že slovesný kmen končí na nízkou samohlásku, finální samohláska se harmonizuje dle předchozí na vysokou variantu.

P4 *izlemek* „sledovat“ *izliyor* „sleduje“ *oyunamak* „hrát si“ *oynuyor* „hraje si“

Zápor vyjadřujeme pomocí zápornky -me, kterou klademe hned za kmen slovesa. Zjišťovací otázku tvoříme tázací částicí *mi*.

zájmeno	+	-	?
<i>ben</i>	<i>geliyorum</i>	<i>gelmiyorum</i>	<i>geliyor muyum?</i>
<i>sen</i>	<i>geliyorsun</i>	<i>gelmiyorsun</i>	<i>geliyor musun?</i>
<i>on</i>	<i>geliyor</i>	<i>gelmiyor</i>	<i>geliyor mu?</i>
<i>biz</i>	<i>geliyoruz</i>	<i>gelmiyoruz</i>	<i>geliyor muyuz?</i>
<i>siz</i>	<i>geliyorsunuz</i>	<i>gelmiyorsunuz</i>	<i>geliyor musunuz?</i>
<i>onlar</i>	<i>geliyor(lar)</i>	<i>gelmiyor(lar)</i>	<i>geliyorlar mı?*</i>

*nebo formy 3.o., j.č.

P5 *duymak* „slyšet“ *duymamak* „neslyšet“ *Onlar çok iyi duymuyor.* „Oni moc dobře neslyší.“

P6 *Diyetteyim, akşam yemiyorum ve alkol içmiyorum.* „Držím dietu, večer nejím a nepiju alkohol.“

P7 *Sigara içiyor musunuz?* „Kouříte cigarety?“ - *Hayır, niçin soruyorsunuz?* - „Ne, proč se ptáte?“

P8 *Onlar yoğurt yapıyorlar mı?* „Oni dělají jogurt?“ *Evde yoğurt nasıl yapıyorlar?* „Jak dělají doma jogurt?“

U několika sloves (hlavně *gitmek* „jít“, ... *etmek* „... dělat“) dochází ke změně *t* → *d*, pokud stojí mezi dvěma samohláskama.

P9 *dans etmek* „tancovat“ *dans ediyor* „tancuje“ *dans etmiyor* „netancuje“